

z rado od oburzenia. Do Pałacu w Guanabara napływają coraz to nowi obywatele, wyrażając prezydentowi republiki wyrazy ubolewania, oburzenia i podziwu.

Władze policyjne dokonały licznych aresztowań. Wśród aresztowanych znajdują się liczni przywódcy integralistów. W kraju zapadł spokój.

W innych Stanach spokojnie.

Z dobrze poinformowanych dzienników rioskich wynika, że rewolucja integralistyczna, wywołana w Rio de Janeiro, nie miała swoich odnóg w innych Stanach.

W innych Stanach Brazylii panuje zupełny spokój.

Z Brazylii

Uroczystość ku cześć Ojca św.

W Rio de Janeiro w kościele parafialnym Św. Franciszka Ksawerego odbyła się uroczystość poświęcenia Krzyża św. i wyrażenie hojda Ojca św. Plusowi XI; uroczystości ta była równocześnie demonstracją przeciw swastyce hitlerowskiej, panoszącej się w wczesnym miesiącu. W uroczystości brało udział liczne duchowieństwo, stowarzyszenia katolickie oraz tłumy wiernych.

Arcypasterze brazylijscy w Rzymie

Z Rzymu donoszą, że J. E. K. Arcybiskup Jan Becker z Porto Alegre i J. E. Biskup Gasão Bento z São Carlos do Píñhal, jadąc do Budapesztu na Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny, wstąpili do Rzymu; między innymi, dostojni arcypasterze zwiedzili Bazylijskie Kolegium Papieskie.

Falszerstwa paszportów.

Z Rio donoszą, że policja ujęła byłego agenta policyjnego, Antónia Santosa, zamieszanego w fałszerstką aferę podrabiania wozów samochodowych «cartas de chamada». Ponadto wykryto, iż Antônio Santos podrabiał zagraniczne paszporty, biorąc lapówki od 1000\$000 do 1500\$000 Oskarżenie potwierdził niejaki Jerzy Kraimntzer, Niemiec który również padł ofiarą oszustwa Antonego Santosa.

Kurytywa

Nowy zarząd Związku. Ubiegłej srody odbyło się, stosownie do instrukcji Komisji Nacionalizacyjnej, nadzwyczajne walne zebranie Związku Polskiego, który obecnie przybrał nazwę: Tow. Dobroczynne i Rozrywkowe «Związek» (Sociedade Beneficente e Recreativa «União»).

Nowy zarząd jest następujący: prezes — Jan F. Faucz; wiceprezes — dr Kazimierz Mitczuk; skarbnik — Antoni Sobania; I sekretarz — dr Wincenty Flentk; II sekretarz — Konstanty Graczyk; I bibliotekarz — red. Henryk Zerek; II bibliotekarz — Ignacy Trojan; I mówca — dr Bronisław stoja Roguski; II mówca — dr Edwin Tempeski; poza tym wybrano jeszcze kilku członków zarządu oraz komisję rewidującą.

«Szczęść Bóg» nowemu Zarządowi.

Zmiana nazwy «Junak».

Nowy zarząd dawnego Towarzystwa Wychowania Fizycznego «Junak» zmienił swą nazwę na Tow. Wychowania Fizycznego «Juventus» (Sociedade Educação Física «Juventus»). Słowo «Juventus» pochodzi z języka łacińskiego i oznacza «młodość». Prezesem zarządu «Juventus» jest kapitan Emanuel Moraes; poza tym do zarządu weszli prawie ci sami co dawniej członkowie.

Liczne uwieśnienia integralistów

W związku z ostatnimi próbami zamachu, policja dokonała w Kurytybie oraz w wielu miejscowościach położonych w «interiorze» licznych aresztowań.

Prefekt Kurytyby przeciw swastyce

Kompania «Força e Luz» przedłożyła prefekturze municipalnej memoriał o podwyższenie dotychczasowych taks. Prefekt Kurytyby dr. Moreira Garcez, porozpatrzył projekt nowych taks, memoriał odrzucił.

Rio Grande do Sul

Nacionalizacja szkolnictwa. Z Porto Alegre donoszą, że wkrótce ma być zmieniony dekret stanowiący dotychczasową nacionalizację szkolnictwa; ma on być dostosowany do dekretu federalnego, który niedawno w tej samej sprawie podpisał prezydent Republiki.

POLSKA A CZECHOSŁOWACJA

Rio, 6 (Pat) — Każdy dzień przynosi coraz to nowe wiadomości z terenu Czechosłowacji, o ciężkim losie zamieszkałych tam Polaków. Do bezustannych szykan ludności polskiej ze strony władz czeskich doszła ostatnio nowa antypolska kompania prasowa, w której szowinistycznym dziennikiem czeskim dzielnie sekundują czeskie dzienniki komunistyczne i socjal-demokratyczne.

Prawdopodobnie jest to reakcja tych organów prasowych, na niedawno ujawnione rewelacje o wyrotowej akcji komunistów czeskich, przeciwko państwu Polakom. Za przedmiot ataków dzienniki owe wybrały sobie zwłaszcza Związek Polaków w Czechosłowacji, nie cofając się nawet przed denuncjowaniem jego działaczy przed władzami. W wyszukaniu pretekstów do atakowania Polaków, czeskie organy lewicowe nie wykazują specjalnej pomysłowości i chwytają skwapliwie pierwszą lepszą powód. Oto naprzykład jedno z pism czeskiej socjal-demokracji «Duch czasu» zamieszcilo gwałtowną napast na polską młodzież za inicjatywę wzniesienia pomnika ku uczczeniu pamięci legionistów polskich, poległych w obronie ziemi śląskiej. Pismo nazwało projekt «niesłychaną prowokacją» i

wyraziło bieżąco pewność, że do «wybudowania pomnika nigdy nie dojdzie».

Podczas gdy dzienniki czeskie już i atakują ludność polską, prasa polska w dalszym ciągu jest gnębiona i konfiskowana. Tak np. jedynie w Czechosłowacji codziennie pismo polskie «Dziennik Polski», skonfiskowany był w ciągu 4 tygodni kwiecień aż 18 razy, osiągając pod tym względem rekord wśród pism mniejszościowych Czechosłowacji. Konfiskaty te są niekiedy bardzo znamienne, gdyż ulegają im nawet cytaty z oficjalnych czeskich wydawnictw. Tak było z jedną z konfiskat «Dziennika Polskiego» za wydrukowanie danych statystycznych o czeskim szkolnictwie na Śląsku Cieszyńskim. Widąc z tej akcji wyraźnie, choć mało traktowania i znieszczenia najcenniejszego organu mniejszości polskiej.

W skurs cenzury czeskiej przechodzi i prasa czeska, która wysunęła projekt zupełnego zamknięcia «Dziennika Polskiego» ze względu na «szerzenie przezeń wiadomości rzekomo szkodzącym państwu. Organa opinii czeskiej kwalifikują widąc do czynów antypaństwowych zdecydowaną obronę interesów polskich, prowadzoną przez «Dziennik Polski».

Santa Catharina

Zamknięcie szkół.

Z Florianópolis donoszą, że interwenter federalny podpisał dekret, mocą którego zamknięto szkołę prywatną w miejscowości Lageado w municyplum Bom Retiro, w której uczył profesor Paulo Schucko. Szkoła ta stała się alibi zamknięcia ponieważ uczono w niej tylko w obcym języku. Na to miejsce ma być otworzona nowa, stanowa szkoła.

Również w miejscowości Rio Antina, w tym samym municyplum, z polecenia sekretarza Spraw Wewnętrznych Stanu, zamknięto prywatną szkołę, w której uczył prof. Ernesto Zimmer. Naczytel ten jak stwierdzono, nie znał języka krajowego i uczył dzieci języka portugalskiego blednie.

ISKIERNKI Z BRAZYLII

Konsulm brazylijjskim w Posadas (Argentyna - Misiones) został zamianowany p. Lucio Schiavo.

W Rio de Janeiro w kościele Św. Anny odbyła się uroczysta Komunia św. Wielkanocna dla wojaków.

W Belo Horizonte rozpoczęto budowę nowego lotniska dla samolotów.

Do Porto Alegre w ostatnich dniach przywózono z «interioru» dziennie po 30.000 worków ryżu.

Prefekt municyplum Sabinópolis, (Mina's Geraes) wydał rozporządzenie w którym nakazuje fazendierom uprawiać kukurydzę. Dla opernych prefekt zamierza podnieść podatki o 40 proc.

W mieście Muguy (Stan Espírito Santo) zamordowano byłego deputowanego dr. Cyro Duarte. «Jornal do Comercio» dodaje, że w tym roku w Stanie Espírito Santo zamordowano już 3 byłych deputowanych i 2 prefektów municyplalnych.

W Stanie Santa Catharina inspektorem federalnym szkolnictwa sredniego został zamianowany p. Paulo João da Silva Medeiros.

W São Paulo w rocznicę zgonu Marszałka Piłsudskiego odbyło się w kościele Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych żałobne nabożeństwo

Włochy Podobne układy zawarte zostały poprzednio między Wielką Brytanią a Niemcami, oraz Wielką Brytanią a Związkiem Sowieckim.

Statystyczne dane o produkcji.

Rio, 6 (Pat) — Z ostatnich danych statystycznych wynika, że produkcja w Polsce wzrosła w marcu br. w stosunku do roku ub. o 14%. Wskaźnik wydórczości przemysłowej osiągnął 95,2 wobec 93,2 w lutym, biorąc za 100 rok 1928.

W pozycyonalnych działach produkcji o charakterze inwestycyjnym, rekordy 1928 zostały już pobite. Najwyższy rekord ustanowiła produkcja cementu, co świadczy o dużym rozmachu ruchu budowlanego w kraju

Nowe samobójstwo.

Wiedeń, 10 — W związku z nowym stanem politycznym w Austrii, w ciągu dalszym mnożą się samobójstwa. Ostatnio popełnił samobójstwo Ignacy Gimplich, szef departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości i penitencjarii.

Charakterystyczne oświadczenie.

Wiadomość, nadeszła z Miasta Watykańskiego donoszą, że Ojciec Święty, tawiający w wypoczynku w Castel Gondolfo, mówiąc do jednego z księży, oświadczył: «Byłem świadkiem upadku I Rzeczy, za Bismarcka; byłem świadkiem upadku II Rzeczy, Wilhelma II; co zaś do III Rzeczy, Hitlera... to Papież Plus XI nie dokończył zdania».

Nacionalizacja nafty w Meksyku.

Meksyk, 10 — Rząd meksykański w zdecydowany sposób wszystkie posiadłości naftowe włączył do jednej organizacji narodowej «Petroleo de Mejioco», która jako kompania federalna będzie zarządzała wszystkimi przedsiębiorstwami naftowymi w łizbie tej znajduje się ustanowionych 17 kompanii angielskich, północno-amerkańskich i holenderskich. Na czele kompanii «Petroleos de Mejioco» stoi Manuel Santillon.

Pesusa w Anglii

London, 10 — W całej Anglii panują od dłuższego czasu niemiłe dotychczas pogoshy. Rząd brytyjski poważnie jest zaniepokojony, tym więcej że daje się odczuwać brak wody a ludności spowoduje zniszczenie planów grozi głód Ministerstwo rolnictwa omysła plan zorganizowania pomocy dotkniętej suszą ludności wiejskiej.

Słub arcyksięcia Albrechta Habsburga.

Pennonhalm, 10 — W obecności 600 zaproszonych gości, poster których znajdował się minister Brazylii w Wiedniu Souza Leão Graec, odbył się slub arcyksięcia Albrechta von Habsburga z p. Katarzyną Bocstaj, byłą profesorką pownej szkoły. Obecny przy ceremonii slubnej był ponadto minister polnoecno amerykański Montgomery, ministrowie Włocia i Niemiec, księżniczka Parmy, księżniczka Hohenzolern, syn regenta Węgier Mikolaj Horthy Junior.

Otwarcie Muzeum Watykańskiego

Miasto Watykańskie, 10 — Po wyjeździe Hitlera z Rzymu otwarto Muzeum Watykańskie. Turystom, którzy zaraz po wyjeździe Hitlera przybyli do Watykanu dla odwiedzenia muzeum, nie pozwolono wejść, gdyż wszyscy członkowie grupy turystycznej nosili emblematy swastyki.

Podbój Abisynii do wolnego uznania.

Genewa, 12 — Na posiedzeniu Ligi Narodów zdecydowano pozostawić członkom Ligi Narodów wolne wypowiedzenie się w sprawie abisynskiej, mogą podbój Abisynii uznać lub nie.

«pakt nieagresji Japonia-Stany Zjednoczone»

Tokio, 10 — Japoński minister spraw zagranicznych Koki Hirota oświadczył przedstawicielom prasy, że Japonia jest przygotowana do zawarcia paktu nieagresji ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej. Nie wie on jednakże, czy Stany Zjednoczone zdecydują się na tego rodzaju krok; a przecież pakt nieagresji decydują, mówi dalej minister japoński, o pokoju pomiędzy narodami.

Zaludnianie stolicy Abisynii.

Rzym, 10 — Ostatnie sprawozdania w sprawie ludnościowej Abisynii, podają, że w Addis Abebie znajduje się obecnie 14.380 wlochów, w tym 4.880 kobiet.

Władze włoskie są zdania, że tak wielka liczba kobiet wlochów w stolicy Abisynii przyczyni się do poprawienia nastrojów w Addis Abebie na dla więcej charakteru europejskiego. Oprócz tego w Addis Abebie przebywa 2.365 innych obcokrajowców i 100.000 tubylców.

36 tysięcy robotników na robotach publicznych.

Dzięki wczesnej wiosnie rozpoczęły się już w całej Polsce roboty publiczne, przy których — w pierwszym etapie — znalazło pracę 36 i pół tysiąca robotników.

Million zgulnych pomarańcz z Palestyny.

Z Palestyny nadeszeli do Gdyni transport 32.000 skrzyń pomarańczy. Prawie wszystkie pomarańcze okazały się zgulne, wobec czego prawie milion pomarańczy będzie wrzuconych do morza. Straty pokryją eksporterzy palestyńscy.

«Morowe powietrze» przed 300-tu laty.

Podczas morowego powietrza w Polsce w roku 1708 w samej tylko Warszawie umarło 30.000 osób. Od tej pory rok rocznie na 15 sierpnia udaje się w Warszawę pielgrzymka na Jasną Górę w celu podziękowania Matce Boskiej za uśmierzenie morowego powietrza i z prośbą o nową łaskę. Taką pielgrzymką po raz pierwszy wyruszyła z Warszawy 6 sierpnia 1711 r. w dzień Przemienienia Pańskiego.

ZBLISKA I Z DALEKA

W Prusiech wachodnich wybuch prochu w arsenału artyleryjskim w Pławie zabił 10 ludzi, a innych poranił.

W Saksonii w fabryce mydła zdarzył się wybuch kotła, zawierającego 3.000 litrow tłuszczu, rudiąc i zabijając robotników w gruzach budynku i w strumieniach gorącego tłuszczu.

Po raz pierwszy chyba zdarzyło się, by skonfiskowano gazetę policyjną. Stało się to w Czechosłowacji — w Bratysławie.

Norwegia zwróciła się do rolników, by wobec poważnego położenia w poltyce międzynarodowej pomysłili wczesnie o zapasach na wypadek wojny. Polecono rozszzyć uprawę warzyw i ziemniaków. Zwrocon uwage, by przygotować zapasy drewna opałowego.

Rektor uniwersytetu w Szanghaju, wybitny uczoney chiński Lien, został zamordowany przez fanatyka, który mu zarzucał sprzyjanie Japonczykom.

W Meksyku w porcie Vera Cruz wybuch pożaru wywołał osobliwą katastrofę; epaילו się kilkanascie wagonów nadawanych barykami srebra, które roztopione wśród żaru spłynęło strumieniami z przystani do morza.

Jest takie miasto, którego trzecia część mieszkańców żyje z zapomog z funduszu bezrobocia. To Cleveland w amerykańskich Stanach Zjednoczonych.

Bacznosc Gzytelnicy!

Czy nabylicie juz sobie najnowsze wydawnictwa «Oswiaty»?

- Są to:
- Słownik Polsko portugalski — Ks. Józefa Górala 26\$000 z przesyłką.
 - Słownik Portugalsko-polski — Ks. Józefa Górala 23\$000 z przesyłką.
 - Gramatyka Języka Portugalskiego — Ks. J. Górala 7\$000 z przesyłką.
 - Krótki Katechizm — Ks. Janiewskiego po \$600 za egz.
 - Historia Biblija — Ks. J. Górala po 2\$000 za egz.
 - Manuał Dzieci Marii — Ks. J. Górala po 4\$500 za egz.
 - Rozmówki Polsko-portugalskie — Ks. Józefa Górala 3\$500 z przesyłką.
 - Krótka Gramatyka Języka Polskiego — uzupelniona po \$600 za egz.
 - Uprawa Winorośli i Wyrób Wina — Ks. J. Lopiczkiego po \$8000 za egz.
- Uwaga: przy zamówieniu należy dołączyć na przesyłkę.

EMULSAO DE SCOTT
NÃO aceite substitutos.
Prefira o vidro grande.

Ser prudente, tonificar e nutrir o organismo com EMULSAO DE SCOTT - quatro vezes mais facil de digerir que o oleo não emulsificado. Alista o perigo das enfermidades, dá o vigor das enfermidades, dá o vigor...

Wydawca do Czytelnika!

Ogromna większość Czytelników głisica tegoroczną prenumeratę «Ludu». Dla tych sumiennych prenumeratorów jesteśmy z całym uznaniem. Niewsty pewna ilość Czytelników zaiega jeszcze tak za obecny a nawet za ubiegły rok z prenumeratą, wyrażając przez to naszemu wydawnictwu krywdę. Prenumerata bowiem «Ludu» jest skalkulowana w najniższej cenie, lecz przewidziana jako płatna z góry. Tak przeczcia czynią i inne pisma.

Dlatego, upraszamy zalegających abezy czym prędzej zechcieli uregulować swe prenumeraty. Niech pamiętają wazyszy o tym, że wydawanie pisma w obecnych czasach, gdy z dnia na dzień rosną ceny papieru, farby, zarobki czercew, mnożą się podatki, opłaty, ubezpieczenia różne, oraz szereg innych formalności, gdy tymczasem prenumerata «Ludu» pozostaje ta sama, wymagawiele zachodu, sprężystej i zapobiegawiej administracji, oraz regularności w wyszcznaniu prenumeraty.

P. P. Agentów upraszamy, abezy zechcieli przypomnieć opesyalnym o utisczeniu zalegiej prenumeraty.

W tych dniach wstrzymalismy wysyłkę «Ludu» kilkadziesieciu czytelnikom którzy nie odpowiedzieli na nasze reklamacje.

Wydawnictwo.

Cervejaria Paranaense

Donoszą nam, że znany w Kurytybie browar «Cervejaria Cruzeiro» zmienił nazwę na «Cervejaria Paranaense»; obecnie właścicielami browaru są: pp. Fryderyk Leitner, Ludwik Antoni Leitner i Wilhelm Fischer.

Jak wiadomo, browar «Cruzeiro» został zalozony przez Jana Leitnera w 1870 roku. Był to pierwszy browar w Kurytybie i zrosztą całym Stanie.

Toteż dzięki temu, Bracia Leitnery obecni właściciele «Cervejaria Paranaense» mogą się wykazać długoletnim doświadczeniem w dziedzinie produkcji piwa. Co więcej, nowy wspólnik Wilhelm Fischer jest wybitnym technikiem wyrobu piwa, pracowal bowiem długie lata w browarze «Brahmy» w Rio, następnie w Ponta Grossa w browarze «Adriatic».

Nabylic takiej wybitnej i zawodowej sily dla browaru «Cervejaria Paranaense» jest dozym sukcesem. Browar «Cervejaria Paranaense» zaopatrzył się ostatnio w najnowsze urządzenia techniczne.

To też piwa z browaru «Cervejaria Paranaense» jak «Ultra Pilsen» i «Pomba» uwazane są za znakomite i niedorównane.

Wkrótce browar «Cervejaria Paranaense» ma wyrzbiac także piwo szopsowe.

W tych dniach Browar «Cervejaria Paranaense» przesiadł Redakcji w upominku 2 butynki piwa «Ultra Pilsen» i «Pomba». Za miłą niespodziankę dziękujemy. Red.

Książeczki do nabozeństwa

Jezu bądź z mną, doskonaly zbiór modlitw i pieśni, stron 320, papier biały, oprawa solidna w płótno angielskie cena 4\$000.

Aniol Stróż, maly format, wydanie luksusowe, cena 3\$500.

Można zamówić w Redakcji «Ludu», C. P. 15b, Kurytyba

SPRZEDAM

Jedną z fabryk słomianek w Rio Azul lub w Marechal Mallet jak również man do sprzedania dom w Araucaria.

Co mówią i piszą

General Haller

O POLSCE OD MORZA DO MORZA. W Toruniu odbył się zjazd Stronnictwa Pracy... General Haller rozpoczął swe przemówienie hasłem 'Cześć Pracy'...

gtonu, Helena Lalińska (Polka z pochodzenia), została zakonnicą w Towarzystwie katolickich lekarzy...

Ziemia do nabycia

Niszej podpisany posiada 220 aków ziemi własnej do sprzedania, z lasem i kaporą. Owa ziemia leży nad rzeką Urugwajem...

Pharmacia da Ordem

w São José dos Pinhães Lekarstwa krajowe i zagraniczne. Recepty przygotowuje wyłącznie polski aptekarz...

Rolnicy!

Nie używajcie żadnych nawozów na waszej ziemi. Kupujcie

NAWOZY SZTUCZNE

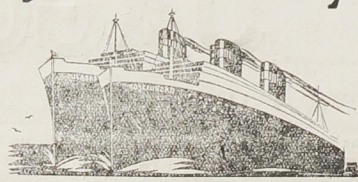
w firmie polskiej znanej tu dobrze w mieście:

ARMAZEM ROQUE

ROCHA PIEKARZA I TOMASZA KUBISA Praca Coronel Enes 30, Róg São Francisco 57 obok Igreja da Ordem - Curitiba

Firma ta posiada dobre Nawozy Sztuczne, gdyż Rolnicy donoszą, że dają nawozy w zeszłych latach bardzo dobre wyniki...

Gdynia - Ameryka

LINE ŻEGLUGOWE S. A.

LINIA POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKA Reprezentanci na Brazylii: Lampart & Holt Line Rio de Janeiro.

Komunikacja na naszej polskiej linii okrojowej odbywa się regularnie polskimi okrętami pospieszonymi:

»Pułaski« i »Kościuszko«

Rozkład jazdy Z Polski do Ameryki Południowej:

Table with columns for ship name (Pułaski, Kościuszko), departure points, and dates. Includes destinations like Gdynia, Kiel-Holtentau, Dakar, Rio de Janeiro, Santos, Rio Grande do Sul, Montevideo, Buenos Aires.

Rozkład do Europy

Table with columns for ship name (Kościuszko, Pułaski), departure points, and dates. Includes destinations like Buenos Aires, Santos, Rio de Janeiro, Victoria, Dakar, Boulogne, Kiel, Gdynia.

Informacja i sprzedaż bilet okrętowych z Polski do Polski skuteczniejszą Oddziały Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie. Agencja Polonoza de Viagens Avenida Rio Branco, 19, Rio de Janeiro.

CZECHOSŁOWACJA SKŁANIA SIĘ KU POLSCE

Z Pragi donoszą: Rząd Czechosłowacji w obecnych trudnych warunkach politycznych, w jakich znalazła się Czechosłowacja wskutek dążeń Niemców suudeckich do odzyskania pełnej autonomii...

Zakonnica - lekarz

Na jednym z okrętów płynących z New Yorku do Indji znajduje się niezwykła pasażerka, pierwsza zakonnica - doktor medycyny.

Wieści z Fortalezy i Barilu

(Dokończenie) Po tygodniowej pracy duszpasterskiej koło Fortalezy, wyjechałem sobie dzień w Barilu, by nabrać nieco sił. Ke. proboszcz Batistela jest żywym dla Polaków i o ile możliwości dwa razy do roku nasi rodacy mają polskiego kapłana...

lonii, na rozkrzywianiu dró, stoi szkoła i teren pod kaplicą. Ofiarę bezkrwawą odprawiałem w szkole przez trzy dni. Polacy poczuli w te strony jest wciąż przed 10 laty. Dziś jest ich prawie 60 rodzin. Narod tu bardzo dobry i ofiarny. Istnieje towarzystwo im. 'Trzeci Maj'. Dotychczas pomiędzy towarzystwem szkolnym a kaplicznym nie było współpracy z powodu jednokni. A więc zrobiliśmy zebranie, obrano nowy zarząd do kaplicy. Przeszłem został Stasiak Gadomski, a sekretarzem Jan Rabel. Modzi to chłopcy i pełni energii, poza tym mają zaufanie u wszystkich. Żeby sprawy nie uśpić zrobiliśmy drugie zebranie w niedzielę palmową gdzie przedstawiono projekt kaplicy, wkiadkę członkowską i natchyniastwo przystąpienie do pracy. Na ochotników zgłosiło się osiem, wśród których i dwóch rodzimych brazylijan. W poniedziałek wzięto się do dzieła, i byłaby w tygodniu kaplica stanąca, gdyby deski były na miejscu. Taki tu panowie entuzjazm i dobra chęć, że gdyby nie Wielki Tydzień i brak materiału, stała by kaplica na Wielkanoc gotowa. Dotychczas widziałem tylko w Kascie taką jedność, lecz tu w Perale idą za ich przykładem. Towarzystwo to będzie wielkie, bo samych Polaków jest 68, a do tego przychodzą i Brazylijanie. Gdy rozpoczęto kopać dół i zwozić piaski, w tym czasie objeżdżałem w trójkę te domy, które je-

szcze nie były poświęcone i ludziska dawali ostatni swój grosz i ofiarowali na kaplicę Ot, taka staruszka Marianna Waliszewska pochodząca z Ijuhy, wyciąga milreisa i powiada: księżulku, to wszystko moje bogactwo Kobiecta ta jeszcze krapka i bardzo rozowna. Poświęciliśmy domy, wróciliśmy na plac kościelny, gdzie mieli już dot wykopany i kilka pinków... Poświęciłem teren oraz zaczętki pod kaplicę i odjechałem. Tylko jeszcze kilka słów na temat szkoły i kaplicy, bo niektórzy dawają na kaplice a na szkołę nie. Lecz nie powinniśmy rozdzielać czynnie między szkoła a kaplicę, bo tak jedno jak i drugie niezbędnie nam jest potrzebne. Bo gdzie się nauczyłeś katechizmu, dzisiaj ojczyznicy jeśli nie w szkole. O ile się nie nauczysz czytać to jakże się będziesz potem miedli na księżce? Wszak naszym hasłem: Bóg i Ojczyzna, a więc kaplica i szkoła, to dwie rzeczy nierozdzielalne, i wszyscy bez wyjątku, jedno jak i drugie powinni popierać. Wróciwszy na Baril, wstąpiłiśmy a raczej na zaproszenie p. Konst. Waslińskiego ze zmiłymi z koników na jedno piwko, ma sie rozumieć że poczują się i więcej, a w toku rozmowy na temat entuzjazmu i rozpoczęcia kaplicy powiada p. Konstany który ma paradne 'nagociu' i ja ofiarują 60\$000. Ot, gdzie lepsiych ludzi szukać? Wróciłem do Passo Fundo szczęśliwy, że mogłem poznać tak zacnych rodaków i zadowolony, że zaspokoiłem ich głód duszy. Ka. Jozef Krause, M. S. F.

dowane przez źle nastawiony zegar. Służba pałacowa posunęła, w związku z wprowadzeniem letniego czasu, wszystkie zegary o jedną godzinę. W nawałe pracy zapomniano posunąć główny zegar na wieży. Następnego dnia rano, o godz. 9, gdy dwór oczekiwał miał przybycia pary królewskiej, okazało się, że dworzanie i dopiero, gdy zobaczono śmiejącą się parę królewską, która bawiła się zakupowaniem dworu, nastąpiło uspokojenie. Cały dwór był niesłychanie podniecony, i dopiero, gdy zobaczono śmiejącą się parę królewską, która bawiła się zakupowaniem dworu, nastąpiło uspokojenie.

CZERWONE ANEGDOTY

Anegdoty 'sowieckie' - to typ odrębnego, rzekłbym 'wielielezkiego' humoru. Można sobie wyobrazić, w jakiej tajemniczej nieszczęśliwej mieszkanie 'raju sowieckiego' opowiadają sobie te odważne historyjki, demaskujące w sposób bezwzględny i złośliwy metody rządzenia samowładnego bolszewickiego i obnażające straszliwą nędzę życia w tym ponurym kraju. Drugą cechą tych 'czerwonych' anegdotów stanowi typowy rosyjski realizm i pogodzenie się z losem. Oto kilka najnowszych anegdotów. Stalin wzywa sekretarza. - Towarzyszu sekretarzu - mówi - proszę wezwać towarzysza Zakalcewa! - Towarzysza Zakalcewa?... Przecież kazaliśmy go rozstrzelać dwa miesiące temu! Stalin chwycił głowę. - Tak, tak, on miał zawsze pecha: akurat chciałem go mianować głową wodowodzącym armii!...

- Czym tybyś chciał zostać, Waszka, gdy dorosisz? - Stalinem, towarzyszeko babciu! Babcia jest strapioną. - Stalinem? Przecież on ma takie twarde serduszek... Waska macha ręką. - Naplewał na serduszek, babciu, ale zato mógłbym zacząć rozstrzelać wszystkich swoich nauczycieli i tego Miskę, który mi onegdaj nablił guz! - Wczoraj przez nieporozumienie rozstrzelaliśmy trzynastu dygnitarzy, zamiast dwunastu - melduje Stalinowi sekretarz. - To niedobrze - krzywi się dyktator - ta trzynasta może okazać jakieś nieszczęście...

Na zebraniu partyjnym przemawia stary komunista: - Towarzysze! Powinniśmy stać murem przy naszym kochanym Stalinie! A cóż wy czynicie? - Stojmy pod murem!... - wyjaśnia ktoś z tłumy.

Do sprzedania

szę trzy maszyny do szycia marki 'Singer', do ściegów 1 do haftowania po cenie 600\$000, 700\$ i 850\$ jedna maszyna do ściegów na lewą ręką, 6 miesięcy używana, 1200\$ dwie nowe ręczne maszyny 'Vesta' 150\$ i 300\$; jedna centrifuga do mleka (Milena) 150\$, 1 zegar na biurko 50\$; jedna niemiecka maszyna do ściegów na korbę w doskonałym stanie 800\$; 1 rower damski 'Dukrope' (opony prawie nowe) 350\$; dwie maszyny nożne nie do haftowania 150\$ i 350\$; jedna maszyna 'Singer' do haftowania 450\$; 1 srubstak o szerokości 165 milimetrów 150\$. Avenida João Gualberto 1467 Tramwaj Javave dochodzi na miejsce a

Klinika Dentystyczna

WINCENTY FLENIK Chirarg - Dentysta. Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki. Specjalność: Wyrwanie zębów bez bólu, leczenie fistu i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów. CENY PRZYSTĘPNE. Godziny przyjęć: od 8-12 i od 1-6. Rua Saldanha Marinho, 598 - Curitiba - Paraná

BYŁY MARSZAŁEK PRZY WARSZTACIE STOLAESKIM

Arcyksiążę austriacki hebluje w Gumpoldskirchen.

Jedynym z byłych feldmarszałków armii austriacko-węgierskiej, który jeszcze żyje, 76-letni arcyksiążę Eugeniusz, obywatel senioru rodu Habsburgów, usiłuje przy warstacie stolarskim przypomnieć o straconym nadziejach swej rodziny. Jak wszyscy arcyksiężę arcyksiężną, wychował się arcyksiążę Eugeniusz w rzmiośle, a mianowicie stolarstwa, w którym zresztą doznał do wielkiej wprawy. W arszacie swój urząd arcyksiążę w pałacu w Gumpoldskirchen obok Wiednia. Można go tam zastać przy pracy z zakaszanymi rękawami o rozmaitych porach dnia. Zręczność jego, niezależnie od jego sympatycznego i ujmującego wyglądu, wyrobiła mu opinię dobrego stolarza.

Zegar wieżowy przyczyną wielkiego podniecenia angielskiego dworu królewskiego.

Na zamku królewskim Windsor powstało wielkie poruszenie, spowodowane przez źle nastawiony zegar. Służba pałacowa posunęła, w związku z wprowadzeniem letniego czasu, wszystkie zegary o jedną godzinę. W nawałe pracy zapomniano posunąć główny zegar na wieży. Następnego dnia rano, o godz. 9, gdy dwór oczekiwał miał przybycia pary królewskiej, okazało się, że dworzanie i dopiero, gdy zobaczono śmiejącą się parę królewską, która bawiła się zakupowaniem dworu, nastąpiło uspokojenie.

SPRZEDA SIĘ MŁYŃ

w dobrym miejscu przy drodze do Lapy z dobrą i dużą siłą wodną oraz 15 akierami ziemi; z powodu choroby właścicieli chce go sprzedać. Blizszych informacji udziela: Emilio Buchholtz - Araucaria, Paraná.

JAGODA

nowa i największa kolonia w Paranie

położona w okolicy bardzo dużej przyszłości, na prawym brzegu rzeki Iguassú, blisko traktu Guarapuava—Foz do Iguassú. Niebawem nigdzie ogromny procent ziemi zupełnie równej, nadającej się do uprawy plugiem. Obszar kolonii Jagoda wynosi 24.500 akrów. Każda działka ziemi posiada wodę i drogę dojazdową. Ziemia ta daje smakomite zbiory pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, żyta, fionu, kartofli, ryżu, batatów i innych, a także wszelkich warzyw i owoców. Pas nadrzeczny doskonale nadaje się pod uprawę trzciny cukrowej, bawelny, bananów, ananasów, kawy i t. p. **Klimat jest bardzo zdrowy, a wody są czyste i smaczne. Wysokość: 600—400 metrów nad poziomem morza.**

Cena ziemi: 100:000 za akier na 4-letnie spłaty. Przy kupnie na raty osadnik wpłaca 30 proc. od ceny ziemi, resztę rozlicza się na równe raty. Na raty sprzedajemy tylko jeden lot 10 akrowy. Wyjątek mogą stanowić tylko bardzo liczne rodziny. Przy kupnie za gotówkę — tytuł własności (**Escritura**) niezwłocznie wydaje się kupującemu na ręce. Na naszej kolonii są następujące urządzenia:

Tartak **Apteka i małe ambulatorium** **Plac pod kościół**
Magazyn **Gospodarstwo wzorowe**
Biblioteka **szkoła**

Informacji udziela się w Kurytybie przy ulicy Dr. Ermelino de Leão, 15 piętro I lub na kolonii Jagoda (Municypium Guarapuava), za osadą Laranjeiras.

Prospekt ilustrowany wysyłamy na żądanie.

Adres dla listów: **CIA. COLONIZADORA E MERCANTIL PARANAENSE, S.A.**
Caixa postal 222 — Curitiba, Paraná

Uwaga! Wstrzegając się przed nieuczciwymi, proponującymi sprzedaż terenów. Tytuły własności w Paranie są często nieuregulowane i koloniści, nabywający ziemię z rąk prywatnych, są narażeni na podwójne płacenie.

O memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 58 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro imobiliário de Guarapuava.

Dr. Dante Romanó

AKUSZER - OPERATOR

Profesor Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.

Leczy **syfilis, drogi moczowe, diatermja.**

Klinika dla Pań.

Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi. Konsult.: Farmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.

Praca Tiradentes 554.

Rez.: **Praca Senad. Correia 4**

Dr. Carlos Moreira

Okulista, Profesor fakultetu medycznego

Specialista chorób oczu, uszu, nosa, gardła, Konsult.: Avenida João Pessoa 68, nad arterką

Avenida od 10 — 11 i od 3 — 5

po południu.

R.: V. de Nacar 809, Tel. 8-8-8

Dra Janina Furmaniak

Schmidtinger

Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio.

Mówi się po polsku.

Rua Paula Gomes 218.

Sklep

Artykułów spożywczych
Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną

Praca Coronel Eneas 30, Róg São Francisco 57 obok Igreja da Ordem — Curitiba.

Bank

Francusko - Włoski

na Południową Amerykę

KAPITAŁ ZAKŁADOWY Fcs 100 MILIONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY Fcs 139 MILIONÓW
GŁÓWNA SIEDZIBA W PARYŻU

FILJE: Brazylia: S. Paulo — Rio de Janeiro — Santos — Curitiba — Porto Alegre — Recife — Rio Grande — Bahia.

ARGENTYNA: Buenos Aires — Rosario de S. Fé.

CHILE: Santiago — Valparaiso.

COLOMBIA: Baranquilla — Bogotá

URUGUAY: Montevideo.

Filia w Kurytybie, Rua 15 de Novembro Nr 316,

Agencje w Ponta Grossa i w Paranaguá.

„Chargeurs Reunis“ „Sud Atlantique“

Francuskie linie okrętowe

Specjalne wygody w klasie 3-ej i turystycznej
Kompania ta sprzedaje bilety bezpośrednio do każdego miasta w Polsce i odwrotnie bilety z Polski do Brazylji. Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną. Informacji w języku polskim i brazylijskim udziela

P. TEOFIL G. VIDAL

CURITYBA, Rua Barão Rio Branco 209, Paraná

Zaczynamy druk niezwykle ciekawej powieści pod tytułem:

Z TONI,

napisanej przez Stefana Gębarowskiego a opiewającej życie i czyny tego, który mawiał: »Ja nie z soli, ani z roli, ale z tego co mnie boli powstałem — **Stefana Czarnieckiego.**

Był to wielki bohater narodowy, człowiek kryształowego charakteru. Kiedy w kraju szerzyła się plaga zdrady u takich magnatów, jak Radziejowski, Radziwiłł, kiedy na Polskę napadł Jerzy II Rakoczy, książę siedmiogrodzki, Stefan Czarniecki przeprowadził króla Jana Kazimierza z Gdańska do Czestochowy, by ten swą obecnością budził ducha w narodzie.

Naród cały pamięć Czarnieckiego przechwuje z całym pietyzmem. Król sam wyrzekł w Poznaniu do Czarnieckiego: **»Wojewodo — tobie zawdzięczam przywrócenie moje na tron, a Ojczyzna swą całość.**

Stefan Czarniecki w powodzi nieszczęść, jakie nawiedzają Ojczyznę, widziara ukochaną Polskę **z toni niebezpieczeństw**, jakie na nią spadły.

Powieść **Z TONI** czyta się jednym tchem. Nerwy Czytelnika stale są napięte, w sercu wzbiera się uczucie wielkiej miłości ku Ojczyźnie, bólu na widok zrabowanych kosztowności, które szwedzki pułkownik Israel **na dwa tysiącach wozów chciał wywieźć z kraju**, radości z odzyskania skarbu przez Stefana Czarnieckiego, poltowania dla króla Jana Kazimierza **i szczęścia z odzyskanej Ojczyzny.**

Oddajemy więc Czytelnikom powieść **»Z TONI«, spełniając ich gorące życzenie** za drukowaniem powieści historycznej. **Redakcja.**

ROLA POLAKÓW w cywilizacji świata

Przez cały wiek XIX-ty w okresie, gdy inne narody ugruntowywały swój dorobek kulturalny, Polacy musieli walczyć o wolność, aż do roku 1918-go, gdy wreszcie powstała wolna Polska. Pierwsze 20 lat odzyskanej niepodległości musiano znów poświęcić odbudowie nowego państwa.

Wyjątkowe warunki bytu narodu polskiego spowodowały, że Polacy nie mogli poświęcić tyle uwagi co inne narody na uwypuklenie swego udziału w życiu zbiorowym i kulturalnym ludzkości. Można by nawet odnieść z tego powodu wrażenie, że udział ten był jakby niewielki.

Rzecz ma się zaś zupełnie inaczej. Polacy odegrali wielką rolę w cywilizacji świata, brak było jedynie zestawienia, któreby rolę tą odpowiednio uwypuklało.

Obecnie dopiero, nakładem Światowego Związku Polaków z Zagranicy ukazała się doniosła i pierwsza tego rodzaju w dziejach literatury polskiej, praca J. Hnek w zakresie nauk ścisłych, ma-

tematyki, astronomji (Kopernik), nauk przyrodniczych i w zakresie drukarstwa.

Co ciekawsze. Wpływ życia polskiego na ówczesną Europę był tak wielki, że nie było żadnej dynastji panującej, w którejby nie płynęła polska krew.

Po przyjęciu chrześcijaństwa przez Polskę, jedna z córek Mieszka wychodzi za jednego z najwaleczniejszych wodzów — wikinga skandynawskiego. Wpływ polski sięga nawet do Anglii, gdzie jest

pierwszym władcą po zjednoczeniu był wnuk Mieszka, Kanut Wielki,

który panował od roku 995 do 1035.

Nie bez słuszności twierdzi przysłówie, że Węgier - Polak to dwa bratanki. Toć przecież w zylach pierwszego władcy, Węgier, wielkiego świętego, czczonego do dnia dzisiejszego, fundatora Węgier św. Stefana, płynie krew polska. Matka św. Stefana, królowa Adelajda, znana jako »biała kneginia«, była jedną z córek Mieszka I.

Między zięciami Piastów wymieniamy wspomniane dzieło: margrabiego Miśni, palatyna lotaryńskiego, księcia szwabskiego, wielkiego księcia kijowskiego, cesarza Henryka III, niemieckiego, królów czeskich, królów węgierskich, margrabiów austriackich, księcia nowogrodzkiego, króla szwedzkiego, księcia Sachsen-Wittenberg, wielkich książąt litewskich, landgrafa heskiego, książąt bawarskich, księcia brunświckiego, Hohenzollernów, a nawet króla dalekiej Hiszpanji. Skutkiem polityki związków małżeńskich — nie było w Europie

żadnej dynastji panującej, która by nie posiadała choćby kropki krwi piastowskiej.

Wprawdzie w niektórych wypadkach związki te dały politycznie wyniki ujemne, jak to miało miejsce ze Świątkiem, w innych jednak wypadkach przyczyniły się ogromnie do wzrostu potęgi polskiej. Przecież polityka małżeństw Piastów, w swym rozwoju, doprowadziła do ślubu piastowskiej Jadwi-

gi z Jagiellą litewskim, a przez to do unii polskiej z Litwą.

Nie mniej wielki był udział krzyżowców w wyprawach krzyżowych. Syn Bolesława Krzywoustego, Henryk Sandomierski, pospieszył z pomocą Baldwinowi, królowi Jeruzolimy, z wielką drużyną. Drużyna polska okryła się sławą i przez rok mężnie walczyła przeciw Saracenom. (1154).

Słowacja, z którą nas łączy tyle wspomnień serdeczności, jest krajem, którego patronem jest Polak. W nawracaniu szczepów pogańskich, wielką rolę odegrali dwaj pustelnicy: Andrzej Świerad i Benedykt, z których pierwszy jest jej patronem, a drugi, który zginął śmiercią męczeńską, otaczany jest przez Słowaków wielką czcią.

Andrzej Świerad jak i Benedykt, byli pierwszymi czystej krwi Polakami, uznanymi przez Kościół rzymsko-katolicki za świętych. (1083).

Za czasów krzyżackich duszpasterską pracę między Prusakami prowadzili polscy Dominikanie, jak to przynajmniej niemiecki uczony Altaner.

Apostolem Rusi był św. Jacek. Nie zatrzymał się jednak na tej ziemi, lecz około roku 1239 udał się na Daleki Wschód, i

jako pierwszy misjonarz przedzielił słynny mur chiński. O nim to opowiadano sobie wszędzie, a sława jego sięgała poza Ocean.

Pierwszym Polakiem, który się rozszalał w piśmiennictwie zachodnim był Marein Polak, kronikarz papieski, którego rękopisy znajdują się we wszystkich wielkich bibliotekach europejskich. Inny Polak, drukarz Stanisław z Sewilli, tłoczył jego dzieła, z których jeden egzemplarz kilka lat temu sprzedano za 50.000 złotych.

Przez długie wieki przy wykładach optyki na uniwersytetach posługiwano się dziełami, zmarłego w 1270 roku we Włoszech polskiego uczonego Witela.

Najśłynniejszy alchemik XV wieku, doktor Faust, który stał się bohaterem Goethego, odbywał

studia w Krakowie. Tutaj, po raz pierwszy w historii europejskiej, stałe od roku 1451 wychodzą roczniki astronomiczno-astrologiczne. Najznakomitszym geografez tych czasów był Jan ze Stobnicy, który

rysując w 1512 roku mapę nowo odkrytej Ameryki

— pierwszy łączy przesyłkami północną jej część z południową mimo, że w tych czasach jeszcze powszechnie utrzymywano, że są to dwa lądy oddzielne.

Genialnym umysłem w świecie naukowym był Mikołaj Kopernik, o którym już wiele razy szeroko pisaliśmy. Ograniczamy się tutaj jedynie do zaznaczenia, że właściwą sławę dało Kopernikowi dzieło »Nicolaï Copernici Toruniensis de revolutionibus orbium coelestium libri VI«. Dzieło omawia odkrycie Kopernika — poznanie dwóch ruchów ziemi, uważane poprzednio za nieruchome: dookoła swej osi i dookoła słońca, oraz przeniesienie układu planetarnego z ziemi na słońce.

Na Koperniku nie skończyła się astronomia polska. Po jego śmierci do wielkiej sławy doszli: około roku 1614 Gajewski, który zbudował w Belgii sławne »planetarium« na podstawie systemu Kopernika i Smogulski (sławny później misjonarz w Chinach), który w Fryburgu badał plamy na słońcu.

W nowszych czasach odkryli się sława: gdańszczanin Howelusz i Dembowski.

W dalszym ciągu autor przechodzi do drukarstwa, wymieniając przy tym takie nazwiska, jak St. Polaka w Sewilli, Rafała Skrzetuskiego w Wiedniu i innych.

Ponizej podaliśmy krótkie streszczenie, obejmujące czas tylko do XVI wieku. Od tego czasu Polacy jeszcze więcej wnieśli do robku do cywilizacji świata.

Praca p. Retingera zasługuje więc na bliższe zapoznanie się z jej treścią, by w ten sposób wzbogacić swą wiedzę.